

Název školy	Základní škola a mateřská škola Drnholec, okres Břeclav, příspěvková organizace
Číslo projektu	CZ.1.07/1.4.00/21.0006
Číslo a název šablony klíčové aktivity	I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Jméno autora: Mgr. Hana Vlková

Datum: 30. 1. 2012

Ročník: 6. A

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Přírodopis

Tematický okruh: Třídění bezobratlých živočichů

Téma: Hlísti

Metodický list/anotace: Prezentace je určena k výkladu ve výuce a vysvětluje hlavní vnější znaky hlístů, jejich životní prostředí, zdravotní rizika hlístic - parazitů a ochranu proti nim.

KMEN

HLÍSTICE

(dříve HLÍSTI)

HLAVNÍ ZNAKY

- mají protáhlé, válcovité, nečlánkované tělo
- pokožka je kryta silnou vrstvou kutikuly
- v přední části těla je ústní otvor, v zadní části je řitní otvor
- rozmnožování pohlavní (splývají spermie a vajíčka)
- výrazná pohlavní dvojtvárnost – samičky jsou větší než samci
- vývoj nepřímý – z oplozeného vajíčka se líhne larva a z ní dospělý jedinec
- žijí ve vodě a půdě (např. háďátko obecné) nebo parazitují v tělech živočichů i člověka (ve střevech např. škrkavky, roupi) a na rostlinách (např. háďátko řepné)

ROZDĚLENÍ

- ŠKRKAVKY, ROUPI
 - SVALOVCI
 - HÁĎÁTKA

ŠKRKAVKY

- parazitují ve střevech obratlovců (poškozuji stěnu střev a vylučují jedovaté látky, tím způsobují poruchy trávení, bolesti hlavy, zácpy aj.)

ŠKRKAVKA DĚTSKÁ

- dlouhá 10 – 30 cm, žije v tenkém střevě
- oplozená vajíčka se mohou při hnojení lidskými výkaly dostat na zeleninu nebo ovoce , do půdy nebo do odpadních vod

- když člověk pozře neumytou zeleninu, na které ulpělo oplozené vajíčko, začne se z vajíčka vyvíjet larva a z ní dospělý jedinec

Obrázek: Škrkavka dětská

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7e/Ascaris_lumbricoides.jpeg

Obrázek: Oplozené vajíčko škrkavky dětské

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/4/41/Fertilized_egg_of_Ascaris_lumbricoides_PHIL_410_lores.jpg/800px-Fertilized_egg_of_Ascaris_lumbricoides_PHIL_410_lores.jpg

ROUP DĚTSKÝ

- velký asi 1 cm, žije v tlustém střevě dětí i dospělých
- způsobuje svědění v okolí konečníku tím, že samička v noci vylézá a klade oplozená vajíčka kolem řitního otvoru (až 13 000 vajíček)
- když se dítě škrábe, ulpívají vajíčka na ruku a odtud se dostávají na toalety, kliky, kohoutky a šíří se dál

Obrázek: Samička roupa dětského

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/5e/Oxyuris_vermicularis_female.jpg/799px-Oxyuris_vermicularis_female.jpg

Obrázek: Vajíčko roupa dětského

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/88/Enterobius_vermicularis_art2t.jpg/685px-Enterobius_vermicularis_art2t.jpg

SVALOVEC STOČENÝ

- pro člověka nebezpečný parazit (může způsobovat záněty svalů, křeče až ochrnutí i smrt)
- meziphostitelem je lesní zvěř, hlavně divoká prasata – v jejich svalovině vnikne boubel a při nedokonalé tepelné úpravě masa se lze nakazit
- všechny poražené kusy divočáků proto musí myslivci podrobovat veterinární kontrole

Obrázek: Larva svalovce stočeného

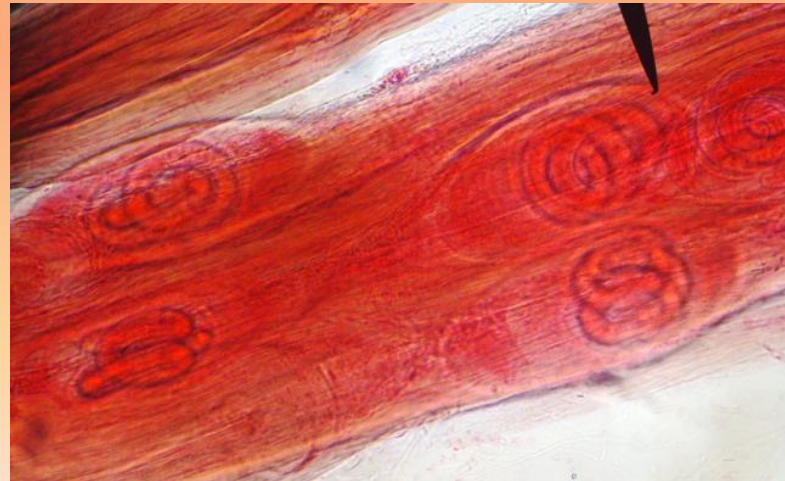
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e8/Trichinella_larv1_DPDx.JPG

Obrázek: Larva svalovce stočeného ve svalovině

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/20/Trichinella_spiralis_muscle.jpg

Obrázek: Larva svalovce stočeného ve svalovině

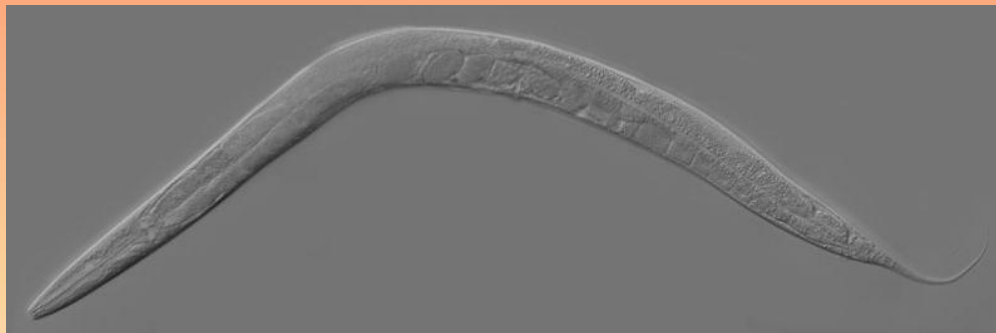

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9e/Trichinella_spiralis_larvae_within_muscle.jpg

HÁĎÁTKA

- **HÁĎÁTKO ŘEPNÉ** - asi 1 mm velké, parazituje na kořenech řepy cukrovky
- jiná háďátka žijí v půdě, kde pomáhají zvyšovat úrodnost půdy

Obrázek: Háďátko obecné

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/cc/Adult_Caenorhabditis_elegans.jpg/800px-Adult_Caenorhabditis_elegans.jpg

JAK SE NENAKAZIT PARAZITY?

- ▶ UMÝVAT OVOCE A ZELENINU !!!
- ▶ UMÝVAT RUCI MÝDLEM !!!
- ▶ DŮKLADNĚ TEPELNĚ UPRAVOVAT MASO !!!